



У Х В А Л А
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 56 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 4 частини першої статті 1, статей 19, 20, 21 Закону України „Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів“, пункту 2, абзацу сьомого частини шостої, частин сьомої, восьмої статті 100 Кримінального процесуального кодексу України

м. К и ї в
3 жовтня 2018 року
№ 57-у/2018

Справа № 1-306/2018 (4151/18)

Велика палата Конституційного Суду України у складі суддів:

Шевчука Станіслава Володимировича – головуючого,
Городовенка Віктора Валентиновича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Завгородньої Ірини Миколаївни,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича – доповідача,
Кривенка Віктора Васильовича,
Лемака Василя Васильовича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича,
Первомайського Олега Олексійовича,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Тупицького Олександра Миколайовича,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 56 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 4 частини першої статті 1, статей 19, 20, 21 Закону України „Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів“ від 10 листопада 2015 року № 772–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 1, ст. 2) зі змінами, пункту 2, абзацу сьомого частини шостої, частин сьомої, восьмої статті 100 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Колісника В.П. та дослідивши матеріали справи, Велика палата Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. До Конституційного Суду України надійшло конституційне подання 56 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 4 частини першої статті 1, статей 19, 20, 21 Закону України „Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів“ від 10 листопада 2015 року № 772–VIII зі змінами (далі – Закон), пункту 2 частини шостої, а саме припису „а в разі її відсутності – за рішенням слідчого судді, суду“, абзацу сьомого частини шостої, частини сьомої, частини восьмої, а саме припису „а у випадках, якщо такі речові докази передані Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, – відповідно до закону та прийнятих на його виконання актів законодавства“ статті 100 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно з пунктом 4 частини першої статті 1 Закону „управління активами – діяльність із володіння, користування та/або розпорядження активами, тобто забезпечення збереження активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні, та їх економічної вартості або реалізація таких активів чи передача їх в управління відповідно до цього Закону, а також реалізація активів, конфіскованих у кримінальному провадженні“.

За Законом термін „активи“ означає кошти, майно, майнові та інші права, на які може бути накладено або накладено арешт у кримінальному провадженні або які конфісковані за рішенням суду у кримінальному провадженні (пункт 1 частини першої статті 1).

Статтями 19, 20, 21 Закону встановлено порядок прийняття активів в управління, здійснення управління грошовими коштами та банківськими металами, а також рухомим та нерухомим майном, цінними паперами, майновими та іншими правами Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – Агентство).

Відповідно до пункту 2 частини шостої статті 100 Кодексу речові докази, що не містять слідів кримінального правопорушення, у вигляді предметів, великих партій товарів, зберігання яких через громіздкість або з інших причин неможливо без зайвих труднощів або витрати по забезпеченню спеціальних умов зберігання яких співмірні з їх вартістю, а також речові докази у вигляді товарів або продукції, що піддаються швидкому псуванню, передаються за письмовою згодою власника, а в разі її відсутності – за рішенням слідчого судді, суду для реалізації, якщо це можливо без шкоди для кримінального провадження.

Згідно з абзацом сьомим частини шостої статті 100 Кодексу речові докази вартістю понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, якщо це можливо без шкоди для кримінального провадження, передаються за письмовою згодою власника, а в разі її відсутності – за рішенням слідчого судді, суду Агентству для здійснення

заходів з управління ними з метою забезпечення їх збереження або збереження їхньої економічної вартості, а речові докази, зазначені в абзаці першому цієї частини, такої самої вартості – для їх реалізації з урахуванням особливостей, визначених законом.

У частині сьомій статті 100 Кодексу встановлено, що у випадках, передбачених пунктами 2, 4 та абзацом сьомим частини шостої цієї статті, слідчий за погодженням із прокурором або прокурор звертається з відповідним клопотанням до слідчого судді місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого здійснюється досудове розслідування, або до суду під час судового провадження, яке розглядається згідно із статтями 171–173 Кодексу; прокурор у випадку, передбаченому абзацом сьомим частини шостої цієї статті, не пізніше наступного робочого дня з моменту постановлення ухвали слідчого судді, суду надсилає копію цієї ухвали Агентству із зверненням щодо прийняття активів, а також вживає невідкладних заходів щодо передачі цих активів Агентству.

Відповідно до частини восьмої статті 100 Кодексу реалізація, технологічна переробка або знищення речових доказів у випадках, передбачених цією статтею, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, а у випадках, якщо такі речові докази передані Агентству, – відповідно до закону та прийнятих на його виконання актів законодавства.

На думку суб'єкта права на конституційне подання, оспорювані положення Закону та Кодексу суперечать принципам юридичної визначеності, рівності громадян перед законом, порушують конституційні гарантії права приватної власності, „принципи дії та застосування кримінального закону“, „принципи презумпції невинуватості, свободи від самовикриття та диспозитивності“, а також засади судочинства.

У конституційному поданні наголошується, що положення Закону та Кодексу, конституційність яких оспорує суб'єкт права на конституційне

подання, суперечать окремим положенням статей 1, 3, 8, 19, 21, 22, 24, 41, 57, 58, 62, 63, 64, 129 Конституції України.

Обґрунтовуючи свої твердження, автори клопотання наводять норми Конституції України, законів України, цитують юридичну позицію Конституційного Суду України, викладену в Рішенні від 12 квітня 2012 року № 9-рп/2012, посилаються на Загальну декларацію прав людини 1948 року, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та Протокол № 12 до неї, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 року.

2. Велика палата Конституційного Суду України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з постановленням Першою колегією суддів Першого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 6 вересня 2018 року про відмову у відкритті конституційного провадження у справі на підставі пункту 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить з такого.

Відповідно до частини третьої статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні щодо конституційності акта (його окремих положень) зазначаються акт (його конкретні положення), що належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити акт (його окремі положення), а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності акта (його окремих положень).

Аналіз конституційного подання дає підстави для висновку, що народні депутати України не навели обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Закону та Кодексу, обмежившись цитуванням приписів Конституції України, законів України, посиланням на міжнародні правові акти, наведенням юридичної позиції Конституційного Суду України та висловленням своїх припущень.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що припущення не можуть вважатися аргументами на підтвердження неконституційності правових актів чи їх окремих положень (ухвали від 13 квітня 2004 року № 32-у/2004, від 17 лютого 2009 року № 5-у/2009, від 27 січня 2010 року № 2-у/2010, від 30 червня 2011 року № 21-у/2011, від 2 вересня 2015 року № 34-у/2015).

Таким чином, конституційне подання не відповідає вимогам частини третьої статті 51 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 35, 51, 52, 62, 66, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“ та відповідно до § 45, § 52 Регламенту Конституційного Суду України Велика палата Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 56 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 4 частини першої статті 1, статей 19, 20, 21 Закону України „Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів“ від 10 листопада 2015 року № 772–VIII зі змінами, пункту 2, абзацу сьомого частини шостої, частин сьомої, восьмої статті 100 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний

Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим цим законом.

2. Ухвала Великої палати Конституційного Суду України є остаточною.

**ВЕЛИКА ПАЛАТА
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**